

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

**Alueellinen yhteistoiminta
pelastustoiminnassa ja
poikkeusoloissa
-työryhmän loppuraportti
(tiivistelmä)**

Pelastustoimen uudistushanke

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Alueellinen yhteistoiminta pelastustoiminnassa ja poikkeusoloissa -työryhmän loppuraportti (tiivistelmä)

Sisältö

1. Työryhmän organisoituminen.....	2
2. Työryhmän tavoitteet	2
3. Työryhmän tuotokset.....	3
4. Arviointi työryhmän työn onnistumisesta	3

1. Työryhmän organisoituminen

Työryhmän kokoonpano oli seuraava:

Puheenjohtaja:

varautumisjohtaja Jussi Korhonen, sisäministeriö

Varapuheenjohtaja:

Ylitarkastaja Alpo Nikula, sisäministeriö

Jäsenet:

Johtaja Ilkka Horelli, Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Kehittämispäällikkö Vesa-Pekka Tervo, Suomen Kuntaliitto

Pelastusjohtaja Harri Setälä, Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos

Valmiuspäällikkö Kari Paavola, Keski-Pohjanmaan ja Pietarsaaren pelastuslaitos

Aluepalopäällikkö Kari Alanko, Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Paloinsinööri Juhani Carlson, Kymenlaakson pelastuslaitos

Valmiuspäällikkö Markus Viitaniemi, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos

Sihteerin tehtävä oli kiertävä.

Työryhmän työhön osallistui lisäksi asiantuntijana valmiuspäällikkö Kari Leino Varsinais-Suomen pelastuslaitoksesta.

2. Työryhmän tavoitteet

Työryhmän tehtävät:

1. Työsuunnitelman ja aikataulun laatiminen, jotka hyväksytetään hankkeen ohjausryhmällä.
2. Selvittää ja laatia nykytilan kuvaus yhteistoimintatahojen tehtävistä, vastuista ja tarvittavista suorituskyvyistä (tehtävät pelastustoiminnan yhteydessä ja siihen osallistumisessa sekä poikkeusolojen aikaisessa väestön suojaamisessa) alue- ja paikallistasoilla sekä keskeisistä näihin liittyvistä puutteista ja kehittämistarpeista.
3. Laatia kuvaus toimintavalmius ja -varautumissuunnittelun yhteistoimintamalleista, laadittavista suunnitelmista sekä laatia näihin liittyvä prosessikuvaukset.
4. Selvittää keskeiset pelastustoiminnan johtamiseen liittyvän yhteistoiminnan ja koordinaation puutteet ja kehittämistarpeet.
5. Laatia kuvaus johtamiseen ja koordinaatioon liittyvistä yhteistoimintamalleista sekä laatia tarvittavat prosessikuvaukset. Kartoittaa ja tehdä muita ehdotuksia pelastuslain 47 §:n mukaisen pelastustoimintaan liittyvän yhteistoiminnan suunnittelun ja toimintavalmiuden parantamiseksi.

6. Lisäksi työryhmän alkuperäistä tehtävää täydennettiin *maakuntien varautumisen valmisteluun* liittyvällä toimeksiannolla.

3. Työryhmän tuotokset

Keskeisimmät työryhmän tuotokset ovat:

- laadittu ehdotukset tarvittavista pelastuslakimuutoksista varautumista ja väestönsuojelua sekä niiden yhteensovittamista koskien;
- laadittu esitys pelastuslaitoksen varautumisen prosesseista prosessityöryhmälle;
- laadittu maakuntakonsernin valmiussuunnitelman yhteisen osan mallipohja (toimitettu pelastuslaitosten ja edelleen maakuntien käyttöön kesällä 2017);
- laadittu ehdotus pelastustoiminnan ja varautumisen suunnitelma-arkkitehtuuriksi ja näiden hyödyntäminen säädösvalmistelussa (jota hyödynnetty valmisteltaessa luonnos SMA pelastustoimen suunnitelmista syksyllä 2018);
- laadittu ehdotus alueellisen yhteisen varautumisen rakenteista / organisoinnista (toimitettu pelastuslaitosten ja edelleen maakuntien käyttöön keväällä 2017);
- kartoitettu yhteistoimintatarpeita ja laadittu tarpeiden pohjalta koosteluonnos yhteistoimintatahoista;
- listattu jatkovalmistelua varten keskeiset asiat, mitä jatkokehitystä pelastustoiminnan ja varautumisen yhteistoiminnassa tulisi tehdä.

4. Arviointi työryhmän työn onnistumisesta

Työryhmä on kokoontunut ja työskennellyt toimikaudellaan aktiivisesti. Työryhmä järjesti myös yhteiskokouksia poikkeusolojen riskianalyysi -työryhmän kanssa. Työryhmä kuuli eri yhteistoimintatahojen asiantuntijoita kokouksensa yhteydessä. Työryhmä kokoontui 5.10.2016 - 29.11.2018 välillä yhteensä 20 kertaa, jonka lisäksi järjestettiin muodostettujen kahden pienryhmän kokouksia.

Työryhmän tuotoksia, kuten suunnitelma-arkkitehtuuria, on esitelty ja työstetty yhdessä pelastuslaitosten edustajien kanssa muun muassa valtakunnallisessa pelastustoimen varautumisseminaarissa ja kumppanuusverkoston pelastuslaitosten varautumisen työryhmässä sekä pelastustoiminta-palvelualueen tapaamisessa.

Työryhmän työn tavoitteet voidaan arvioida saavutetun pääosin. Suurta osaa työryhmän tuotoksista on hyödynnetty jo ennen työryhmätyöskentelyn päättymistä. Työryhmän tuotoksia on myös toimitettu työryhmän työn aikana pelastuslaitosten ja maakuntavalmistelijoiden käyttöön (esimerkiksi ehdotus alueellisen yhteisen varautumisen rakenteista ja organisoinnista sekä maakuntakonsernin valmiussuunnitelman yhteisen osan mallipohja).

Työryhmän laatima luonnoksen koosteeksi pelastuslaitoksen keskeisimmistä yhteistoimintatahoista ja näiden tehtävistä pelastustoimintaan osallistumisessa ja väestönsuojelussa jäi luonnosasteelle erityisesti maakuntaudistuksen keskeisen lainsäädännön hyväksymisen lykkäännyttyä kahteen otteeseen.

Työryhmä pitää tarkoituksenmukaisena pelastustoiminnan ja pelastustoimen viranomaisten poikkeusolojen toimintaan liittyvän kehitystyön jatkamista jossakin muodossa työryhmän varsinaisen toimikauden päättymisen jälkeen. Perusteluna tälle on, että työryhmä on mm. pelastuslaitoksilta saamansa palautteen perusteella todennut tarpeen laatia yhteistoimintaan ja varautumiseen liittyvää tarkentavaa ohjeistusta ja toimintamalleja.

Työryhmän tunnistamia jatkotyötä edellyttäviä asiakokonaisuuksia ovat mm.

1. pelastustoimen ja varautumisen yhteistoimintaprosessien kokonaisuuden kuvaaminen eri tasoilla
2. pelastustoiminnan suunnitelmien rakennetta ja sisältöä yhtenäistävät ohjeet ja oppaat (SM:n asetusta pelastustoimen suunnitelmista tukevat julkaisut)
3. pelastustoimen valmiussuunnitteluohje
4. valmiuslain nojalla tehtävien suurten väestönsiirtojen suunnitteluohje
5. valtakunnan tason yhteistoiminta-asiakirjojen laatiminen (esim. yhteistoimintasuunnitelma tai -sopimus SM PEO-Rajavartiolaitos, SM PEO-Liikennevirasto jne.), jonka pohjalta ao. yhteistoimintatahot ja pelastuslaitokset laativat paikalliset sopimukset/suunnitelmat
6. SM PEO:n ja pelastuslaitosten välisen yhteistyön kehittäminen sekä SM PEO:n koordinaatiotehtävää tukevan varautumisen verkoston toimintamalli (*muutosjohtamisen tuki*)